

A Győri Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a dr.Bohács Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelensége iránt a Veszprémi Törvényszék előtt folyamatba tett perében Veszprémben, 2017.szeptember 26.napján 5.P.21.008/2016/28/I.szám alatt hozott részítélet ellen az alperes részéről 29.sorszám, a felperes részéről 31.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletének a szerződés részleges érvénytelenségét és az ügyleti kamat éves százalékos értékét megállapító rendelkezéseit hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Ezt meghaladóan a részítélet megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

A hatályon kívül helyezett rész tekintetében a másodfokú perköltség összegét a felperes javára 65.000 (hatvanötezer) forintban, az alperes javára 30.000 (harmincezer) forintban állapítja meg.

Kötelezi az alperest arra, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

A részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes és az alperes jogelődje között 2008. augusztus 11. napján .../08 számon CHF alapú kölcsönszerződés jött létre, amely alapján az alperes jogelődje a felperes által megvásárolni kívánt ... forgalmi rendszámú Audi A6 Avant Quattro típusú személygépkocsi vételárának finanszírozására 2.000.000,- Ft összegű kölcsönt nyújtott.

A szerződés szerint a felperes a kölcsönt 84, egyenként 39.085,-Ft összegű részletekben köteles megfizetni. Az összes törlesztő részlet összegét 3.283.140,-Ft-ban, a teljes hiteldíj mutatót 17,91%-ban határozták meg.

A kölcsönszerződés részévé vált a HIT/2008.07.01. számú Üzletszabályzat.

A kölcsönszerződés megkötése előtt, a kölcsönszerződés megkötésének napján a felperes ún. finanszírozási kérelmet nyújtott be. E szerint az ügyleti kamat 15,37%, a THM 17,91%, a THM 2004:16,50%.

A kölcsön futamideje, a havonta fizetendő részletek összege és az összes törlesztőrészlet összege a finanszírozási kérelemben és a kölcsönszerződésben megegyezik.

Az Üzletszabályzat I.15. pontja szerint a törlesztő részlet az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott esedékességhez tartozó tőke-, valamint kamattörlesztési kötelezettségek együttes

összege.

A mértékadó devizanem az Üzletszabályzat I.17. pontja és az egyedi kölcsönszerződés szerint a svájci frank.

Az Üzletszabályzat I.18. pontja alapján a mértékadó kamatláb a londoni bankközi piacon a mértékadó devizanemben 3 havi időtartamra előjegyzett, a Reuters Monitor megfelelő oldalán naponta közzétett kínálati referencia kamatláb (3 havi LONDON Interbank Offered Rate- LIBOR)

Az Üzletszabályzat V.5. pontja szerint, amennyiben a mértékadó devizanem nem magyar forint, a kölcsönszerződés devizaalapú szerződés, amely esetben a kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat.

Az Üzletszabályzat I.27. pontja tartalmazza a THM fogalmát, a kiszámításának módját és azt, hogy az a kölcsönszerződés létrejöttékor meghatározott hitelminősítési díjat, valamint kamatot foglalja magában.

Az Üzletszabályzat I.29. pontja alapján a szerződés biztosítására a felek az alperesi jogelőd javára a perbeli gépjárműre vételi jogot alapítottak. Az opciós szerződés 4. pontja szerint a hitelező a vételi jogot az opciós szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a felperes maradéktalanul nem teljesítette.

Az Üzletszabályzat IV.7. pontja rögzíti, hogy a hitelező javára az eszközből megvásárolt gépjárműre - a felek között létrejött opciós szerződéssel - alapított opciós jog ún. „zárt opció”, azaz a hitelező opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt.

A IV.8. pont szerint, ha a kölcsönbe vevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.

Az Üzletszabályzat VI.3. pontja úgy rendelkezik, hogy ha a törzskönyv bármely oknál fogva a kölcsönbe vevő birtokába kerül, köteles azt haladéktalanul a hitelező részére értékküldeményként továbbítani.

A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. tv. (DH2 tv.) alapján az alperes elkészítette az elszámolását. A felülvizsgálatnak minősülő elszámolás szerint a tisztességtelenül felszámított összeg 120.233,-Ft, amit elszámolt a felperes tartozására. Az elszámolás eredményeképpen fennmaradó nem esedékes tőketartozás: 573 CHF. Az elszámolásban az alperes induló ügyleti kamatként 15,95%-kal számolt.

A felperes módosított keresetében a közte és az alperes jogelődje között létrejött egyedi kölcsönszerződés semmisségének megállapítását kérte a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (Hpt.) 213. § (1) bekezdésének b) és c) pontjai alapján.

Kérte továbbá az Üzletszabályzat V.5. pontja tisztességtelenségének a megállapítását a Hpt. 203. § (6)-(7) bekezdései, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (rPtk.) 209. § (1) és (4) bekezdései alapján, továbbá az alperes kötelezését a perbeli gépjármű törzskönyvének kiadására.

Előadta, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmazza a kamat, költségek és díjak %-os mértékét, emiatt a Hpt. 213.§ (1) bekezdésének c) pontjába ütközik.

Vitatta, hogy az alperes által a DH2 tv. szerinti elszámolás során alkalmazott 15,95%-os ügyleti kamat konvalidálódott volna. Állította, hogy az elszámolás szerinti kamattal történő érvényesség nyilvánítás az rPtk.226.§ (2) bekezdése szerinti szerződésmódosítás, aminek a jogszabályi feltételei nem adóttak. Arra is hivatkozott, hogy a finanszírozási kérelemben és az elszámolásban eltérő

kamatmérték szerepel. Állította, hogy az alperesi ÁSZF-ek alapján nem lehet kiszámítani a kamat százalékos mértékét.

A szerződés véleménye szerint a Hpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontját is sérti, mert az ügyleti kamat nem ismert, az árfolyamrész alkalmazása tisztességtelen, a kezelési és ügyviteli költség felszámítását lehetővé tevő kikötést pedig a Kúria érvénytelennek nyilvánította, ezért a THM szerződésben feltüntetett százalékos mértéke sem lehet helyes.

Nem vitatta, hogy a szerződés tartalmazza a THM százalékos mértékét, de megítélése szerint érvénytelenségi ok az is, ha a szerződés nem rögzíti hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb esetleges költségek meghatározását és összegét.

Véleménye szerint a szerződés a kamatkikötés hiánya és a THM valótlan százalékos mértéke miatt nem devizaalapú szerződés. Amennyiben a bíróság mégis annak minősítené, megítélése szerint akkor sem terhelheti a jogügylet teljes árfolyamváltozásának a terhe. Arra is hivatkozott, hogy a szerződés nem tartalmaz kockázatteljesítési nyilatkozatot.

A törzskönyv kiadására irányuló kereseti kérelme körében azzal érvelt, hogy az opciós szerződés 4. pontja szerint a felek a vételi jogot a szerződés létrejöttétől számított 5 évre kötötték ki, amely a szerződéskötés óta már eltelt.

Az alperes az ellenkérelmében a perbeli kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását kérte éves 15,95%-os mértékű ügyleti kamat rögzítésével. Egyebekben az ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Arra hivatkozott, hogy a szerződés alapján, az abban rögzített összes törlesztő részlet és a tőkeösszeg különbözete alapján kiszámítható az éves induló ügyleti kamat értéke, és ez azonos azzal, amivel az elszámolást elvégezte. Csatolta a kamatszámításra vonatkozó kalkulációját.

Rámutatott arra, hogy a THM %-os értéke az szerződésben rögzítésre került. Állította, hogy azt a hatályos jogszabályoknak megfelelően határozták meg.

Az árfolyamkockázat körében előadta, hogy az Üzletszabályzat, és az egyedi szerződésben rögzített, mértékadó devizanem alapján egyértelműen rögzítésre került, hogy az árfolyamkockázatot a felperes viseli.

A törzskönyv kiadására vonatkozó kereset elutasítását arra tekintettel kérte, hogy az Üzletszabályzat IV/8. pontja alapján önálló, atipikus biztosítéknak tekinthető a gépjármű törzskönyvének birtokban tartása.

Az elsőfokú bíróság az ÁSZF V/5 pontjának érvénytelenségére vonatkozó kereset kapcsán a per tárgyalását felfüggesztette az Európai Bíróság előtt C-51/2017 számon folyamatban levő előzetes döntéshozatalra irányuló ügy befejezéséig.

A szerződés egészét érintő érvénytelenség megállapítására és a gépjármű törzskönyvének kiadására irányuló keresetéről részítélettel döntött.

A részítéletében megállapította, hogy a felek között 2008. augusztus 11-én létrejött ...08 számú kölcsönszerződés részlegesen érvénytelen azon okból, hogy nem tartalmazza az ügyleti kamat éves, százalékban kifejezett értékét. A bíróság a felek szerződését érvényessé nyilvánította annak megállapításával, hogy az ügyleti kamat szerződéskötéskori éves százalékos értéke 15,95%.

A felperes elsődleges, a ...08 számú kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetét ezt meghaladóan elutasította.

Kötelezte az alperest a ... frsz-ú, Audi A6 típusú gépjármű törzskönyvének a felperes részére 15 napon belül történő kiadására, valamint a felperes részére 38.100,-Ft perköltség 15 napon belüli megfizetésére.

Kötelezte az alperest, hogy az államnak fizessen meg 36.000,-Ft eljárási illetéket.

Az elsőfokú bíróság a részítélete indokolásában tényként rögzítette, hogy a felek között az rPtk. 523. §-a szerinti fogyasztói kölcsönszerződés nem tartalmazza a kamat éves százalékos értékét. Megállapította, hogy az alperesi jogelőd nem kamatmentes kölcsönt nyújtott a felperes részére. Idézte a Hpt. 213. § (1) bekezdésének b) és c) pontjait, és kifejtette, hogy a kamat éves százalékos értéke szerződésben való feltüntetésének elmaradása a szerződés semmisségét eredményezi. Úgy ítélte meg, hogy ez esetben az érvénytelenség oka egy formai hiányosság, ezért nem alkalmazható az érvénytelenség azon jogkövetkezménye, hogy a szerződéshez nem fűződik joghatás, hanem sor kerülhet a hatályossá vagy érvényessé nyilvánításra.

Álláspontja szerint a Hpt. 231. § (1) bekezdés c) pontján alapuló perbeli érvénytelenségi ok jogkövetkezményét a jogalkotó rendezte a DH2 törvényben előírt elszámolással. Az alperes által a felperes részére megküldött elszámolás 15,95%-os induló kamatot tartalmazott. Ezt a felperesnek jogában állt vitatni. Ha nem vitatta, vagy a vitatás nem vezetett eredményre, akkor az elszámolás felülvizsgálnak minősül és más polgári eljárásban már nem vitatható. Ebben az esetben a bíróság jogköre kizárólag a szerződés érvényessé nyilvánítására, a szerződésben nem szereplő ügyleti kamat érték feltüntetésére korlátozódik.

Nem osztotta a felperes azon álláspontját, hogy az elszámolás szerinti kamattal történő érvényessé nyilvánítás az rPtk.226.§ (2) bekezdése szerinti szerződésmódosítás lenne.

A fentiekén túl rámutatott arra is, hogy az ügyleti kamat meghatározott abban az esetben is, ha az az Üzletszabályzatban rögzített képlet alapján kiszámítható. A perbeli esetben az Üzletszabályzat IV/4. pontja tartalmazza azt a képletet, ami alapján a kamat kiszámítható, ezért a szerződés érvénytelensége ezen okból nem állapítható meg. Úgy vélte, hogy az üzletszabályzat I/15. pontja alapján abszolút számmal a kikötött ügyleti kamat mértéke megállapítható. Az összes törlesztőrészlet összegéből, 3.283.140,-Ft-ból kivonva a kölcsön 2.000.000,-Ft-os összegét, a fizetendő kamat összege marad, amiből a kamat éves százalékos mértéke kiszámítható.

Utalt a Kúria döntéseire, amelyek szerint a perbelihez hasonló kölcsönszerződés esetén a felek megállapodása nem irányulhatott sem a svájci frankra irányadó Libor, sem a szerződéskötés idején érvényes jegybanki alapkamattal egyező kamatmérték kikötésére. Kifejtette, hogy a szerződésben rögzített 17,91%-os THM mellett a felek bizonyosan nem állapodtak meg sem a Liborral, sem a jegybanki alapkamattal egyező kamatban.

Rámutatott arra, hogy a kölcsönszerződés tartalmazza a THM százalékban kifejezett értékét, és azt az alperes a 41/1997 (III.5.) Korm. rendeletben foglaltak szerint határozta meg, ezért a szerződés e vonatkozásban megfelel a jogszabályi előírásoknak. Arra is hivatkozott, hogy a felperes csupán állította, de nem igazolta, hogy az általa említett költségek olyanok, amelyek felmerültek a szerződéses kapcsolatban, de nem kerültek feltüntetésre a szerződésben.

A törzskönyv kiadására irányuló kereset kapcsán azt vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy az alperesi Üzletszabályzat és az opciós szerződés bármely rendelkezéséből következik-e olyan atipikus biztosíték, amely feljogosítja az alperest a törzskönyv birtoklására az opciós jog megszűnését követően. Rámutatott arra, hogy erre vonatkozó szerződés nem jött létre a felek között, az alperes üzletszabályzatából és az opciós szerződés idézett rendelkezéseiből nem lehet ilyenre következtetni.

Részítéletében csak a törzskönyv kiadására irányuló kereset kapcsán felmerült költségek viseléséről döntött, utalva arra, hogy a részítélettel elbírált érvénytelenségi kereset és az árfolyamkockázat telepítésének tisztességtelenségére alapított kereset a pernyertességi-pervesztességi arány kialakításával kapcsolatban összefügg.

A részítélet ellen mindkét fél fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen a kamat mértékének meghatározatlansága és ezzel összefüggésben a THM feltáratlansága miatt a részítélet megváltoztatását és a teljes kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását, jogkövetkezményként jegybanki alapkamattal történő hatályossá nyilvánítás alkalmazását kérte.

Másodlagos fellebbezési kérelme a részítélet hatályon kívül helyezésére irányult.

Állította, hogy az elsőfokú bíróság a részítélete meghozatalakor nem a jogszabályokat alkalmazta, hanem a kizárólag Szegeden irányadó gyakorlatot.

A részítélet indokolását hiányosnak, homályosnak vélte. Megítélése szerint nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság a támadott szerződést érvényesnek, részlegesen vagy egészében érvénytelennek minősítette-e, illetve, hogy ítélt dolognak minősítette-e a DH2 tv. szerinti elszámolást. Idézte a Kúria devizahiteles ügyeket tárgyaló bírái számára tartott értekezletről készült jegyzőkönyv megállapításait és a civilisztika kollégiumvezetők kérdésére adott kúriai választ, miszerint a forintosítási tv. nem érvénytelenségi okot kiküszöbölő szerződésmódosítás, és nem zárja ki, hogy a teljes szerződés érvénytelensége iránt sikeresen lehessen perelni. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ügyleti kamatra vonatkozó, egymásnak ellentmondó alperesi adatokat nem vette figyelembe és a részítélet indokolásában az ellentmondást nem oldotta fel, és nem indokolta, miért mellőzte a bizonyítás eredményét.

Úgy vélte, hogy az elsőfokú részítélet tartalmában permegszüntető határozat, és hogy az elsőfokú bíróság a DH2 tv. 37. §-ának megsértésével hozott ítéletet. Véleménye szerint az elsőfokú bíróságnak tájékoztatnia kellett volna arról, hogy csak a DH2 tv. szerinti elszámolás adatait terjesztheti elő.

Nem osztotta azt az álláspontot, hogy a kamat mértéke a törvény erejénél fogva konvalidálódott volna, és azt is vitatta, hogy van olyan képlet, amely alapján a szerződéskötés időpontjára a kamat értéke kiszámítható.

Arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp.) 213. § (1) bekezdését, mert a szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása iránt nem terjesztett elő keresetet és arra viszontkereset sem volt. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság módosította a szerződést, amikor 15,95%-os kamatot állapított meg úgy, hogy erre sem volt kereset vagy viszontkereset.

Előadta, hogy a teljes szerződés érvénytelenségét meg kellett volna állapítani a nem valós THM miatt is. Állította, hogy nem lehet valós a THM százalékos mértéke a THM-ben értékelt és felszámított több érvénytelen költségelem (árfolyamrés, szerződéskezelési díj és egyéb költség) mellett. Így a THM nem tükrözi a pénzügyi intézménynek fizetett költségekkel csökkentett hitelösszeget.

Az alperes a fellebbezésében a részítélet törzskönyv kiadására és az ehhez kapcsolódó perköltség és illeték megfizetésére kötelező rendelkezésének megváltoztatását és a törzskönyv kiadására irányuló kereset elutasítását kérte.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság szembehelyezkedett az általa csatolt bírósági határozatokkal, amelyeket a fellebbezésében ismételtén idézett. Állította, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a szerződéses rendelkezéseket, az üzletszabályzat IV.8. és VI.2. és VI. 3.pontjait, és nem értékelte, hogy az opciós szerződés sem tartalmaz az opciós jog megszűnése esetére törzskönyv kiadási kötelezettséget. Előadta, hogy a törzskönyv őrzésének lehetősége a kölcsönszerződés teljesítésének atipikus biztosítéka, amely önállóan került kikötésre és nincs összefüggésben a másik két biztosítékkal, az opcióval és az adásvételi szerződéssel.

Kérte figyelembe venni a 326/2011 (XII.28.) Korm. rendelet 100. § (3)-(4) bekezdéseit, valamint a PBT általa hivatkozott határozatait.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú részítélet felperes által megfellebbezett rendelkezéseinek helybenhagyását kérte.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság megállapította a szerződés részleges érvénytelenségét és az érvénytelenségi okot oly módon küszöbölte ki, hogy a kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította a szerződésből kiszámítható kamatmérték meghatározásával. Rámutatott arra, hogy a bíróság mérlegelési körébe tartozott annak az eldöntése, hogy az érvénytelenség lehetséges jogkövetkezményei közül melyiket alkalmazza. Csak olyan jogkövetkezményt nem alkalmazhatott, amely ellen valamennyi fél tiltakozott.

Megismételte az ügyleti kamat kiszámíthatóságára vonatkozó előadását. Azzal is érvelt, hogy az általa számított kamat értéket a felülvizsgált elszámolás adatai is alátámasztják, és hogy az elszámolás felülvizsgált.

A THM meghatározottsága körében megjegyezte, hogy a THM esetleges téves számításra alapuló feltüntetése nem eredményez semmisséget, a Hpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontjára alapított kereseti kérelem szempontjából ugyanis csak annak van jelentősége, hogy a THM-et a szerződés tartalmazza-e.

A felperes fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a törzskönyv kiadására és a Hpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontjára alapított kereseti kérelem elbírálásához szükséges bizonyítást lefolytatta, és e keresetek elbírálásakor a beszerzett peradatok okszerű mérlegelésével és az irányadó jogszabályok helyes értelmezésével hozta meg a döntését.

Az ítélet tábla osztotta ezen keresetek kapcsán az elsőfokú bíróság megalapozott jogi álláspontját és az ítélet indokolásában foglaltakat.

A Hpt. 213. § (1) bekezdésének c) pontjára alapított kereset elbíráláshoz szükséges bizonyítást az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja miatt nem folytatta le teljeskörűen, így az ezt a keresetet elbíráló döntése érdemi felülbírálatra alkalmatlan.

Az egyes kereseti kérelmek és az ezekkel kapcsolatos fellebbezési érvek kapcsán az ítélet tábla az alábbiakat emeli ki.

Az ügyleti kamat éves százalékos értékének feltüntetése

A felperes arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság részítéletéből nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság a szerződést érvényesnek, részlegesen vagy egészében érvénytelennek minősítette-e.

Az ítélet tábla rámutat arra, hogy a részítélet rendelkező részében az elsőfokú bíróság egyértelműen megállapította, hogy a perbeli szerződés részlegesen érvénytelen azon okból, hogy nem tartalmazza az ügyleti kamat éves, százalékosan kifejezett értékét. Ezért a felperes döntés hiányára vonatkozó hivatkozása alaptalan.

A részleges érvénytelenségre vonatkozó megállapítást azonban az ítélet tábla nem osztja.

Az ügyleti kamat kikötésének hiánya esetén a szerződés létrejön ugyan, de a Hpt. 213. § (1) bekezdésének c) pontja alapján egészében érvénytelen.

A Kúria több döntésében is rámutatott arra, hogy abban az esetben, ha megállapítható, hogy a felek kamat fizetésében megállapodtak és a kamat a szerződés adataiból kiszámítható, a kamat éves százalékos értéke feltüntetésének elmaradása csak formai hiányosság, amely kiküszöbölhető. Az érvénytelenség jogkövetkezményei közül a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánításának van helye úgy, hogy az ügyleti kamatot a szerződésből kiszámítható kamatmértéknek megfelelően kell meghatározni (BH 2017.159., Gfv.VII.30.150/2016/10).

A megállapított érvénytelenség jogkövetkezményének a levonásakor a kérelemhez kötöttség elve nem érvényesül maradéktalanul (2/2010. (VI.28.) PK vélemény 5.a.; 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 7. pont).

A 6/2013. Polgári jogegységi határozat 4. pontja értelmében, ha a bíróság a szerződés érvénytelenségét állapítja meg - a jogkövetkezmények alkalmazására irányuló kereset (vizontkereset) esetén feltéve, hogy az érvénytelenség oka kiküszöbölhető, vagy utóbb megszűnt - a bíróságnak elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekedni. A fogyasztó érdekét elsősorban az érvénytelenség kiküszöbölése, a szerződés érvényessé nyilvánítása szolgálja.

A felperes kérte az érvénytelenség jogkövetkezményeinek a levonását. E kérelme előterjesztését követően a bíróságnak (további kereset vagy vizontkereset előterjesztése nélkül) lehetősége volt a jogkövetkezmény levonására is. Ennek korlátja csak az volt, hogy nem alkalmazhatott olyan jogkövetkezményt, amely ellen mindkét fél tiltakozott. (2/2010 (VI.28.) PK. vélemény 5.a)

A perbeli szerződés alapján megállapítható, hogy a peres felek szerződéses akarata kiterjedt a kamat felszámítására. Ezt támasztja alá, hogy a szerződésben a felek rögzítették a kölcsönösszeg mellett a futamidő alatt visszafizetendő összes törlesztőrészlet összegét.

A kölcsön összege 2.000.000 Ft, a törlesztő részletek száma: 84, az összes törlesztő részlet: 3.283.140,- Ft.

Az Üzletszabályzat I.15. pontja szerint a törlesztő részlet az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott esedékességhez tartozó tőke-, valamint kamattörlesztési kötelezettségek együttes összege.

Egyértelműen megállapítható tehát, hogy a felperes a szerződésben ügyleti kamat fizetésére vállalt kötelezettséget.

Erre tekintettel az érvénytelenségi ok a kamat százalékos értékének meghatározásával kiküszöbölhető abban az esetben, ha az a szerződés adatai alapján megállapítható.

A szerződés ilyen módon történő érvényessé nyilvánítása nem a szerződés rPtk. 226. § (2) bekezdése szerinti módosítása, hanem az érvénytelenség okának megszüntetése az rPtk. 237.§ (2) bekezdésében foglaltak alkalmazásával.

Az elsőfokú bíróság két indokkal támasztotta alá az általa meghatározott kamat értéket. Hivatkozott a DH2 tv. szerinti elszámolásban figyelembe vett ügyleti kamatra, valamint arra, hogy a szerződés adataiból a részítélet szerinti kamatmérték kiszámítható.

A Kúria a perbelivel azonos tényállású ügyben elvi érveléssel kifejtette, hogy a DH2 tv. alapján elvégzett elszámolás funkciója az egyoldalú szerződésmódosítás, illetve a kétnemű árfolyam alkalmazásából eredő tisztességtelenség megszüntetése volt, nem lehet azt rögzíteni, hogy az induló kamat mértékével kapcsolatos adatot, amennyiben azzal a fogyasztó nem értett egyet, a Pénzügyi Békéltető Testület, illetve azt követően nemperes eljárásban kellett volna vitatnia, ennek hiányában az induló kamat meghatározása peres eljárás tárgya nem lehet. A Kúria rámutatott arra is, hogy a DH2 tv. nem írta felül a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjában írt követelményt, az induló kamat %-os értékének meghatározásától nem tekintett el. Nem rendelkezett akként, hogy a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerinti hiányosságokat az elszámolásban szereplő kamatmérték pótolja (Gfv.VII.30.167/2017/6).

Ezért az alperesnek a konvalidálódásra vonatkozó hivatkozása alaptalan, és az elszámolásban alkalmazott kamatmérték további bizonyítás nélkül nem állapítható meg induló ügyleti kamatként.

A felperes a per során vitatta, hogy a szerződés adataiból a kamat értéke kiszámítható lenne. Az elsőfokú bíróság - eltérő jogi álláspontja miatt - a felperesnek nem adott tájékoztatást a Pp. 3.§ (3) bekezdése és 164. § (1) bekezdése alapján arról, hogy a perben szakértő igénybevételével bizonyíthatja, hogy az induló kamat értéke a szerződés alapján nem számítható ki, illetve, hogy az eltér a részletes elszámolásban kimutatottaktól és eltér az alperes által a perben becsatolt elszámolásban meghatározottól is.

Az ítélet tábla ezt a tájékoztatást pótolta. A felperes úgy nyilatkozott, hogy szakértő igénybevételével bizonyítani kíván a perben és vállalta a szakértő költségeinek előlegezését is.

A tájékoztatás elmulasztása és ennek kapcsán a szakértői bizonyítás elmaradása olyan lényeges eljárási szabálysértés, ami miatt a kereseti kérelem kapcsán a tárgyalás megismétlése szükséges.

Erre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság részítéletének a szerződés részleges érvénytelenségét és az ügyleti kamat százalékos mértékét megállapító rendelkezéseit a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak a szakértői díj megelőlegezését követően a felperes indítványára szakértőt kell kirendelnie annak megállapítására, hogy az induló kamat értéke a szerződés alapján kiszámítható-e, és ha igen, az milyen érték. Ennek figyelembevételével lehet a szerződés érvényessé nyilvánításáról döntenie.

Amennyiben a szakértő azt állapítja meg, hogy a kamat értéke a szerződés adatai alapján nem állapítható meg, a rendelkezésre álló adatok, bizonyítékok mérlegelésével kell döntenie az elsőfokú bíróságnak.

A gépjármű törzskönyvének kiadása

A Kúria a perbelivel azonos tényállás mellett meghozott Gfv.VII.30.069/2016/7. számú ítéletében úgy foglalt állást, hogy a kölcsönszerződésük biztosítására a felek az rPtk-ban nem nevesített, atipikus biztosítékként a gépjármű törzskönyvének a hitelező birtokába adását kiköthetik. A

kölcsönszerződésből, illetve a szerződés részévé vált általános szerződési feltételekből azonban egyértelműen ki kell tűnnie, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga önálló biztosítékkal szolgál. Egyértelmű a bírói gyakorlat abban is, hogy önmagában annak rögzítése, hogy a hitelező a kölcsönszerződésből fakadó kölcsönvevői kötelezettségek maradéktalan teljesítése esetén köteles a gépjármű törzskönyvét az adós részére kiadni, nem minősül ilyen kikötésnek (Kúria Pfv.V.21.971/2015/6.).

Az alperes által hivatkozott üzletszabályzatbeli rendelkezéseket (IV.8., VI.2., illetve VI.3. pontok) a Kúria már több hasonló ügyben vizsgálta (BH2017.13, BH 2017.63., BH2017.95.), és megállapította, hogy az alperesnek a törzskönyv birtoklásához való joga csupán a vételi joghoz kapcsolódó járulékos jogosultságnak minősíthető. A törzskönyvet ugyanis az alperes a perbeli kölcsönszerződés megkötését követően az opciós szerződés 7. pontja és az ÜSZ VI.1. pontja értelmében nem a szerződés önálló biztosítékaként tarthatta birtokában. Azzal a hitelező vételi jogát kívánták a szerződő felek ilyen módon biztosítani.

Az alperes által hivatkozott 326/2011 (XII.28.) Korm. rendelet 100. § (3)-(4) bekezdései csak azt határozzák meg, hogy ki jogosult a gépjármű törzskönyvével jogszerűen rendelkezni. A (4) bekezdés szerint a törzskönyvvel jogszerűen rendelkező ügyfélnek kell tekinteni azokat a pénzügyi intézményeket is, akiknél/amelyeknél a törzskönyvet a jármű tulajdonosa pénzügyi követelés fejében letétbe helyezte, ha ez a rendelkezési jogot megalapozó okiratból megállapítható.

Ez a rendelkezés a rendelkezési jogot megalapozó okiratra utalva ad lehetőséget a törzskönyv birtoklására, de nem biztosít lehetőséget a felek szerződésében meghatározott jogosultságokon túlmutató jogok gyakorlására.

A Pénzügyi Békéltető Testület határozataira történő utalás kapcsán pedig arra mutat rá az ítéletábra, hogy a bíróságokat a Pénzügyi Békéltető Testület jogértelmezése és határozatai nem kötik.

Az alperes javára kikötött vételi jog mindezekre figyelemmel az rPtk. 374. § (2) bekezdése és 375. § (4) bekezdése alapján az opciós szerződés aláírásától (2008. augusztus 11.) számított 5 év elteltével 2013. augusztus 11. napján megszűnt.

Erre tekintettel az alperesnek nincs érvényes jogcíme a perbeli gépjármű törzskönyvének birtokban tartására.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a jogszabályok megsértése nélkül kötelezte az alperest a törzskönyv kiadására.

A THM feltüntetése

A felek szerződése rögzíti az éves százalékban kifejezett teljes hiteldíj mutatót 17,91 %-os mértékben. Ez megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés b./ pontjában írtaknak.

Ha a teljes hiteldíj mutató nem az ügylet tényleges terheit mutatja, az nem a szerződés semmisségét eredményezi, hanem akaratlan hiba miatt az rPtk. 210. § (1) és (4) bekezdése alapján a szerződés megtámadására adhat alapot.

A felperes azonban jelen perben erre alapítottnak a szerződést nem támadta meg.

Az ítéletábra ezen túlmenően rámutat arra, hogy ha a DH1 törvény 3. § (1) bekezdése alapján semmisnek minősülő árfolyamrész is szerepel a THM-ben, azt, mint érvénytelenségi okot, a

jogalkotó a DH törvények megalkotásával rendezte, az alperes a szerződés megkötésére visszamenő hatállyal elszámolt az árfolyamrésszel a felperes javára, és a törvényi elszámolással, az e miatti érvénytelenségi ok kiküszöbölődött.

Ha a költségek, a díjak vagy azok egy része a szerződésben nincs egyértelműen meghatározva, emiatt a szerződés érvénytelensége ugyancsak nem állapítható meg. Ebből csupán az következik, hogy a pénzügyi intézmény e költségeket és díjakat, illetve azok meghatározott részét a törlesztő részlet összegében jogszerűen nem számíthatja fel. (1/2016. PJE)

A fentiek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság részítéletének a törzskönyv kiadására vonatkozó, valamint a THM meghatározatlanságával kapcsolatos rendelkezéseit helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes törzskönyv kiadásával kapcsolatos keresettel összefüggően felmerült másodfokú perköltségének megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét az ítéletábra a 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján határozta meg.

A hatályon kívül helyezett rendelkezés kapcsán a felek másodfokú perköltségének összegét az ítéletábra a Pp. 252. § (4) bekezdése alapján csak megállapította ugyancsak a 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet alapján. E költség viseléséről, éppúgy, mint a felperes illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illeték viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell határoznia.

ő, 2018.február 1.

.Havasiné dr.Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr.Molnár Andrea sk.
előadó bíró

Dr.Vass Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
kiadó